

Vänsterpress om Ukraina – mitten av mars 2014

Ukraina-krisen, som har flera internationella kopplingar försätter: Rysslands grepp över Krim stärks, fascister från andra delar av Europa (även Sverige) tar sig till Ukraina för att ”hjälpa till”, EU och USA utövar påtryckningar, Carl Bildt knyter an till traditionellt rysshät och driver sin egen utrikespolitik ... Det finns således många anledningar att följa utvecklingen.

Nedanstående artiklar är från 2:a veckan i mars 2014. För tidigare artikelsamlingar om Ukraina, se [Svensk vänsterpress om Ukraina – februari 2014](#) och [Svensk vänsterpress om Ukraina – mars 2014](#) (artiklar från 1:a veckan i mars)

MF 14/3 2014

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Ryskt stöd för stärkt grepp om Krimhalvön</i>	1
Flamman	2
<i>Kom ihåg era principer!</i>	2
<i>Ett nytt Jugoslavien?</i>	3
Internationalen	4
<i>Fabricerat rysshöt</i>	4
<i>Socialister mobiliserar i östra Ukraina</i>	4
Offensiv	7
<i>Krisen skärps i Ukraina</i>	7
Proletären	10
<i>Frågor och svar om Ukraina</i>	10

Arbetaren

Ryskt stöd för stärkt grepp om Krimhalvön

Pavol Stracansk

Arbetaren 6/3 2014

Att Ryssland flyttar fram sina positioner i Ukraina välkomnas av många ryssar. En majoritet av den ryska befolkningen tycks stödja den militära interventionen i Ukraina.

Elena Smolenskaja tvekar inte en sekund när hon får frågan om vad hon tycker om Rysslands militära maktövertagande på Krimhalvön. Den 23-åriga studenten i Moskva är övertygad om att president Vladimir Putin inte hade något annat val än att skicka in trupper i landet.

– Det var rätt att ingripa militärt för att skydda det ryska folket på Krimhalvön. Det är anledningen till att majoriteten av det ryska folket stöder Putins agerande. Putin skyddar ryska intressen, säger hon.

Hon är inte ensam om den uppfattningen. I områden utanför landets större städer är stödet för Putin starkt – och det tycks växa för varje dag.

Före upproret i Ukraina visade undersökningar i Ryssland att en majoritet av ryssarna var emot en inblandning i grannlandets interna angelägenheter, men inställningen verkar ha ändrats under de senaste veckorna.

Även om det nyligen hölls demonstrationer i Moskva i protest mot ockupationen av ukrainska gränstationer, protester som snabbt slogs ned och där hundratals greps, har det genomförts mycket större demonstrationer till stöd för Rysslands militära åtgärder. I Rysslands näst största stad, Sankt Petersburg, deltog över 15 000 personer i demonstrationer till stöd för det militära maktövertagandet på Krimhalvön.

Lokala analytiker säger att många ryssar betraktar Ukrainas nya regering som starkt antirysk med farliga nyfascistiska inslag. Bilden förstärktes när den Moskvavänlige före detta presidenten Viktor Janukovitj flydde och de nya ledarna föreslog en lag som skulle innebära att ryskan förlorar sin ställning som officiellt språk.

I en undersökning gjord av det oberoende opinionsinstitutet Levada i slutet av februari beskrev 43 procent av dem som svarade de ukrainska protesterna och revolten som en våldsam kupp. Nära en fjärdedel kallade det för ett inbördeskrig. En annan undersökning av Levada visade att en tredjedel av de svarande ansåg att störtandet av Ukrainas president Janukovitj letts av nationalisterna stödda av västerländska underrättelseagenter. Sammandrabbningar i östra Ukraina mellan proryska anhängare och anhängare av den nya regeringen i Kiev har förstärkt den uppfattningen.

Krimhalvön var en del av Ryssland fram till 1954 då den dåvarande Sovjetledaren Nikita Chrusjtjov överlämnade Krim till den ukrainska delrepubliken. Enligt Ryssland var en militär intervention nödvändig för att skydda de etniska ryssar som utgör 60 procent av Krims befolkning.

– Jag stöder president Putin helt och hållet. Han vill skydda den ortodoxa kristna civilisationen i Ukraina som funnits där i hundratals år. Vi är alla rädda för vad som kan hända om nyfascister i Kiev tar över, säger Vasilj Gomelskij, en 56-årig präst i Moskva.

De ryska medierna som formellt eller informellt är statskontrollerade, har i stor utsträckning drivit samma linje. I tidningen Komsomolskaja Pravda publicerades en intervju med en 20-årig rysk aktivist som varit i Kiev och som uppgav att tyska och amerikanska legosoldater backade upp högerextrema grupper som Pravy Sektor (på svenska Högra sektorn).

Kritik av ockupationen har knappt uppmärksammats alls i de ryska medierna. Andrej Zubov, professor vid ett universitet i Moskva knutet till det ryska utrikesdepartementet, skrev en kritisk artikel i tidningen Vedemosti där han fördömde interventionen och jämförde Putin med Hitler. Zubov avskedades i förra veckan och uppgav att han trodde att utrikesdepartementet tvingat hans chefer att göra sig av med honom.

Kritiker anser att avskedandet av Zubov är typiskt för den ryska regeringens sätt att bemöta intern kritik.

Flamman

Kom ihåg era principer!

Henning S Rubin

Flamman 7/3 2014 – ledare

Ryska styrkor har tagit kontrollen över den ukrainska regionen Krim. Det tragiska är att landet med nöd och näppe slapp den här sortens problem efter Sovjetunionens upplösning. Redan då fanns krafter som verkade för en delning av landet. Och det finns de krafter i Ukraina som alltid försökt underblåsa den föreställda intressekonflikten mellan ukrainare och ryssar i landet. Bland annat den avsatte presidenten Viktor Janukovitj, vars politiska framgångar har byggt på detta.

I Sverige har de senaste händelserna på Krim lett till att samtliga(!) riksdagspartier har gjort försvarspolitiska utspel, kryddade med mer eller mindre stora mått av rysskräck. Försvaret passade på att visa handlingskraft och skickade hela två (2) Jas-plan till Gotland.

Den sociala mediesfären är dock splittrad, precis som kvällstidningarnas kultursidor. Där finns de debattörer som nu jämför Rysslands president Vladimir Putin med Hitler och de som verkar tycka att Rysslands invasion av Krim faktiskt kan försvaras på något sätt.

Vissa vänsterdebattörer påpekar att det finns fascister i Ukrainas nya övergångsregering och att detta har lett till att den rysktalande befolkningen i landet känner sig hotad. Somliga påpekar i sammanhanget att den regering som nu har makten i Ukraina har kuppet bort den folkvalde presidenten Janukovitj.

Lite skumt är att Kreml säger precis samma sak.

Konflikten i Ukraina ställer mycket riktigt de problem på sin spets som uppstår när folk inte kan bli kvitt sitt kallakrigstänk. Att högern inte har släppt Kalla kriget vet vi. Att en del av vänstern nu också reagerar med ryggmärken är illa. Man väljer att se bort från att ”Euromajdan”-rörelsen inte var och är samma sak som vare sig fascistpartiet Svoboda eller de korrupta borgerliga partier som har utnyttjat de folkliga protesterna mot Janukovitjs bankrutta oligarkvälde.

Det finns dessutom de som på ett förvånansvärt okritiskt sätt sprider den desinformation om Ukraina som kablats ut inom ramarna för det pågående informationskriget mellan Ryssland och resten av världen. Situationen i Ukraina är inte så lätt som en konflikt mellan ukrainstalande fascister och rysktalande antifascister. Det som Ukrainakonflikten handlar om är att landet faktiskt i årtal har seglat allt djupare in i en politisk kris - en kris som knappt någon människa i väst faktiskt har brytt sig om.

En medveten vänster borde komma ihåg att stormaktsinblandning i pågående konflikter sällan löser de där konflikterna, komma ihåg att det inte är önskvärt att ha en värld där stormakter kan få för sig att det går att lösa konflikter militärt.

Rysslands intervention i grannlandet Ukraina kan alltså inte direkt eller ens indirekt rättfärdigas genom att påpeka att ett högerextremistiskt parti ingår i en kuppregering i landet. Kuppregering hit eller kuppregering dit, varför skulle någon stormakt ha rätt att enväldigt intervensera i ett grannland utan något FN-mandat?

Låt mig dessutom och avslutningsvis säga det tydligt: Även om den mest aggressiva stormakten i denna värld är USA, så motiverar detta inte att man okritiskt bör försvara andra stormakters agerande. Att stirra sig blint på borgerligt hyckleri, nu när det för en gångs skull är Ryssland (igen) som går in i ett annat land, är dåligt för vänsterns trovärdighet i internationella frågor. Det ryska agerandet är nämligen lika förkastligt som USA:s krig i Irak eller USA:s indirekta och direkta inblandning i diverse latinamerikanska länders inre angelägenheter.

Ett nytt Jugoslavien?

Flamman 13/3 2014

Utvecklingen i Ukraina är minst sagt oroande. Men det som oroar mig mer är att väst har så ensidigt stött revolten mot den förra regimen och gett sitt oreserverade stöd till den nya utan att kunna se vilka konsekvenser det kan bli.

Med tanke på hur korruptionen har brett ut sig i Ukraina är det fullt förståeligt att folket fick nog och ville ha bort den korrumpade regimen, även jag stödjer det. Problemet är att den nya regeringen består av politiker som har haft sina fingrar i syltburken och varit en del av det gamla systemet som har varit korrumpat.

Men det nya är att Svoboda, ett ultranationalistiskt parti, sitter med i regeringen och innehar viktiga poster som till exempel riksåklagarämbetet. Senaste veckorna har flera lagar ändrats, en lag är att det åter igen är lagligt att hylla nazismen och Hitler. Minoriteternas skydd avseende språk har kraftigt beskurits, 400 000 rumäner, 200 000 bulgarer och 150 000 ungrare har fått flera av sina rättigheter begränsade. Judar förföljs, brandbomber slängs in i synagogor. Den absolut största minoriteten är ryssar, nu känner de sig hotade och kallar på moder Ryssland.

Putin ser sin chans och agerar utifrån ett ryskt perspektiv och det bådär inte gott för framtiden. Putin bryr sig inte om internationell rätt utan ser sin chans att stärka sin maktposition i Ryssland men även i forna Östeuropa. De baltiska länderna behandlar sina ryska minoriteter på ett icke acceptabelt vis, den ryska befolkningen i baltländerna har inte samma rättigheter som övriga medborgare, de är andra klassens medborgare. Om Putin ser att det gick bra i Ukraina kan han bli frestad att ge sig på baltstaterna och kanske Vitryssland.

På nittioalet föll Jugoslavien ihop, de etniska konflikterna eskalerade och många fick sätta livet till. Orsakerna var enligt mitt menande att EU och väst så ensidigt tog part för ena sidan och uppmuntrade att Jugoslavien blev flera små länder och kanske är det bra att länder skapas utifrån etniska förutsättningar.

Det finns bara ett land där det gick bra och det är forna Tjeckoslovakien som delades på fredlig väg. Men baksidan är att nu förstärks de nationella strömningarna och de minoriteter som bor i de nya länderna har fått en sämre utveckling avseende sina demokratiska rättigheter. Nu agerar EU och USA återigen på ett sätt som kan bädda för att Ukraina slits i flera delar samt att de små minoriteterna återigen blir förlorarna.

Om nu EU och USA menar att demokrati ska råda måste de sätta press på de nya makthavarna att uppfylla grundläggande mänskliga rättigheter som skyddar minoriteterna. Dagens förlorare är folken i Ukraina oavsett om de är ryssar, ukrainare eller ett annat folkslag.

Internationalen

Fabricerat rysshott

Ledare

Internationalen 14/3 2014

”Samtidigt är det ett ofrånkomligt faktum att ingen svensk försvarssatsning kan vara stor nog att ensam trygga vår säkerhet i en situation där våra gränser och intressen hotas av en militär stormakt”.

Det är Kd:s Göran Hägglund som i en debattartikel i Svenska Dagbladet 5 mars lite grann agerar rikt Karl för det försvarspolitiska etablissemanget som i svallvågorna efter Rysslands militära befästning av Krim pläderar för mer pengar till krigsmakten, luftvärnsnärvaro på Gotland och i vissa fall även Nato-anslutning. Hägglund själv vill tillsätta en ”förutsättningslös utredning” där Nato-medlemskap prövas. Han när också en förhoppning om att socialdemokraterna under Stefan Löfven har mod att ompröva sin skepsis till medlemskap, liksom Ingvar Carlsson en gång i tiden snabbt vände på klacken i frågan om EU-medlemskap.

Samma dag i samma tidning hörs det än mer militanta tongångar från Officersförbundets ordförande Lars Fresker: ”Självklart kan vi inte agera med alla till buds stående medel vid varje händelse, men om vi inte agerar i ett läge som detta, när ska vi då agera? När det är för sent?”. Den försvarspolitiska beredningen, som i mitten av mars skulle ha kommit med en rapport om försvarets långsiktiga inriktning, har nu också fått förlängd tid till i mitten av maj.

Självklart bör Rysslands folkrättsliga övertramp vid intagandet av Krim fördömas, men denna halvö ligger hundratals mil från Sveriges territoriella gränser. Rysslands stormaktsmanövrar kopplat till Ukrainakrisen har inte ett dugg med Sveriges säkerhetssituation att göra, men det försvarspolitiska etablissemanget verkar att ha förväxlat Krim med Gotland.

Därtill måste det finnas proportioner i bedömningen av Ryssland, dess styrka och ambitioner. Vi lever inte längre i en kalla krigets värld med i någon mån jämförbara militära supermakter. Rysslands militära utgifter uppgår endast till 7 procent av USA:s, landet har bara ett tjugotal militära baser utanför det egna territoriet (USA har 800 baser) och Warszawapakten är till skillnad mot Nato ett minne blott. I den senaste storpolitiska akten har Ryssland – i och med den västvänliga blå-bruna regimen maktövertagande i Kiev – förlorat det stora slaget om Ukraina och med befästandet av Krim försöker därför Kreml att som plåster på såren gå segrande ur det lilla slaget.

En mäktig fredsopinion måste motsätta sig en ny miljardrullning till försvaret, att Gotland återbefästs och i förlängningen ett fullvärdigt svenskt Nato-medlemskap. Den viktigaste förtroendeskapande åtgärden gentemot Ryssland skulle vara att Sverige upphör med det nära Nato-samarbetet och FRA:s omfattande spionage för USA:s räkning mot vår granne i öst. En verklig svensk neutralitetspolitik är den främsta garantin för avspänning med Ryssland.

Socialister mobiliserar i östra Ukraina

Per Leander

Internationalen 12/3 2014

Den nya nationalistiska regimen som tagit makten i Kiev, har långt ifrån lyckats ta kontroll över hela Ukraina. I landets näst största stad Charkov, en industristad i nordöst där majoriteten är etniska ryssar, är det politiska läget oklart.

I slutet av februari kom ett par busslastar med Högra Sektorns stormtrupper och andra nationalistiska från Kiev och stormade stadshuset i Charkov i ett försök att ta över staden. Men

tiotusentals vanliga människor samlades snart på torget utanför, och lyckades besegra och kasta ut kuppmaakarna.

Socialistisk demonstration i Ukrainas näst största stad Charkov

Samtidigt har Charkovs guvernör Michail Dobkin, från den störtade presidenten Janukovytsj Regionernas parti, fängslats av de nya makt-havarna. Kievregimen har istället tillsatt Ihor Baluta från Ukrainiska Fosterlandspartiet som ny guvernör över Charkovregionen, men han har ännu inte lyckats befästa sin makt där.

– Vi är emot både Dobkin och Baluta, och kräver att guvernören väljs av folket i demokratiska lokalval, säger Maxim Firsov från det ukrainska socialistpartiet Borotba till *Internationalen*.

Borotba, som för två veckor sedan fick sitt huvudkontor i Kiev stormat av nazister, har nu flyttat huvuddelen av sin verksamhet till Charkov.

– Vi var tvungna till det eftersom gatorna i Kiev kontrolleras av de fascistiska gängerna. De har vapen och kan göra vad de vill. De slog sönder vår partilokal och vi kan inte längre arbeta öppet politiskt i Kiev, säger Viktor Sjapinov, också från Borotba.

Maxim Firsov påpekar dock att situationen inte heller är helt lätt i Charkov.

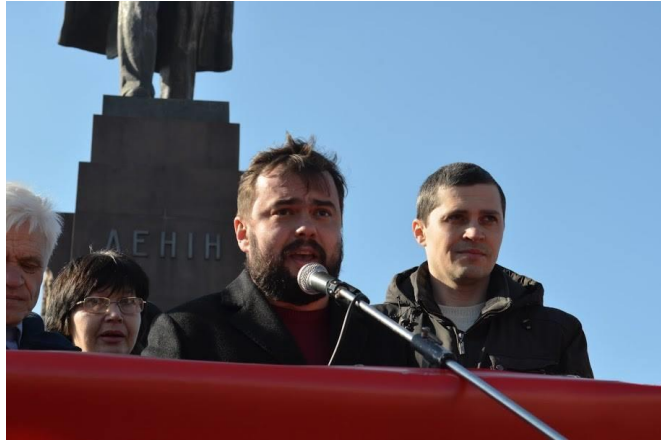
– Polisen och säkerhetspolisen sätter press på dem som inte stödjer den nya regimen, och tryckerierna vägrar att trycka vårt material. Så var det varken under Jusjtjenko eller Janukovytsj, säger han, men berättar att Borotba ändå har lyckats få flygblad tryckta med hemlig hjälp från vissa tryckeriarbetare.

Borotba har till skillnad från det stalinistiska Kommunistpartiet aldrig stött president Janukovytsj, men samtidigt har Borotba varit kritiska till den av nyliberaler och högerextremister dominerade proteströrelsen på Maidan-torget. De krafter som nu har tagit makten i Kiev med stöd av EU och USA.

Den 8 mars deltog Borotba i en stor demonstration mot den nya Kievregimen och för ökat självstyre för Charkovregionen som samlade över tio tusen människor runt Leninstatyn som fortfarande står på det stora Självständighetstorget i staden.

Dagen efter organiserade Borotba en helt egen demonstration mot fascism och oligarkvälde, och för socialism. Då slöt 3000 människor upp under partiets röda fanor.

– Vi ser hur vi på demonstrationerna mer och mer lyckas förskjuta dagordningen till vänster. Vi kräver till exempel nationalisering av alla industrier och större företag, något som det är tydligt att folk håller med om, säger Maxim Firsov.

Sergej Kirichuk, partiledare för Borotba

“Vi erkänner inte oligarkernas högerjunta i Kiev. Borotba uppmanar er att ta makten i era egna händer. Vi kräver att det arbetande folket i Charkov själva ska få styra och bilda fria fackföreningar och självförsvarsgrupper”, sa Borotbas partiledare Sergej Kirichuk som talade på båda demonstrationerna.

Han fördömde också hur den nya Kievregimen nu underställer sig IMF:s politiska och ekonomiska krav på Ukraina, och därmed planerar att halvera pensionerna och chockhöja priserna på elektricitet och värme, samt låta privatisera sjukvården och skolorna.

“Frustrationen växer och väldigt snart kommer juntans nyliberala politiska reformer att leda till en massiv social explosion. Vi måste förbereda oss inför den kommande sociala revolutionen, så att vi, det arbetande folket, kan ta makten ifrån oligarkerna och nazisterna, och likt Hugo Chávez i Venezuela fördela Ukrainas rikedomar till folket”, sa Sergej Kirichuk.

Bland motståndarna till Kievregimen finns många ukrainare av etniskt ryskt ursprung, och som har börjat besvara den ukrainska nationalismen med ökad rysk nationalism.

– Vi arbetar nu i en bred rörelse mot den nya regeringen. I den här rörelsen finns två huvudströmningar, vänstern och de pro-ryska krafterna. Vi försöker påverka rörelsen så att den blir mindre pro-rysk och istället lyfta frågor om sociala och demokratiska rättigheter. Det finns många illusioner om Ryssland. Många vanliga människor i östra Ukraina ser Ryssland som det enda alternativet till fascism och nationalism, säger Viktor Sjapinov till *Internationalen*.

Hur ser ni på Rysslands agerande på Krim?

– Vi är helt emot utländska interventioner i Ukraina, både från ryskt håll och från västmakterna. Men vi måste också förhålla oss till verkligheten, och sanningen är att majoriteten av invånarna på Krim ser de ryska trupperna som befriare och välkomnar dem där, säger Viktor Sjapinov.

– Putins beslut att invadera Ukraina har inneburit ett stort problem för oss, säger Maxim Firsov, och fortsätter:

– I öst har det fått resultatet att de etniska ryssarna går och hoppas på att bli ”räddade” av Ryssland och därför struntar i att själva organisera sig och kämpa mot för sina rättigheter. I de

västra delarna av landet har det fått resultatet att folk sluter upp runt högerregimen och blir ännu mer nationalistiska inför krigshotet, säger Maxim Firsov.

I helgen är det tänkt att de lokala pro-ryska myndigheterna på Krim ska hålla en folkomröstning om huruvida halvön ska tillhöra Ukraina eller Ryssland.

– Jag tror att majoriteten där kommer att rösta för att Krim ska bli en del av den Ryska federationen. Men personligen ser jag hellre att Krim fortsätter att vara en del av Ukraina fast med mer autonomi. Eller att det blir en självständig stat, säger Viktor Sjapinov.

– Men ifall valet går demokratiskt rätt till, och folket väljer att ansluta sig till Ryssland, så måste vi acceptera det. Som socialister stödjer vi folkens rätt till självbestämmande.

OBS: I veckans Internationalen publicerades även artikeln "Vilken ställning måste demokratiska socialister inta när det gäller utvecklingen i Ukraina?" som ingick i förra artikelsamlingen [Svensk vänsterpress om Ukraina – mars 2014](#)

Offensiv

Krisen skärps i Ukraina

Enad kamp mot imperialism, oligarker och extremhögern

Per Olsson

Offensiv 12 mars 2014 av

Oleh Tiahnybok, Svobodas ledare klättrar uppåt. Han har sagt att en "moskovit-judisk maffia" kontrollerar Ukraina. I fjol deltog Svoboda på en konferens anordnad av nazistiska Svenskarnas parti.

Helgens folkomröstning på Krimhalvön, som i tisdags utropat sin självständighet, och den nya ukrainska högerregeringens strävan att snabbt genomföra det åtstrammings-

program Väst imperialismen begärt riskerar att ta landet ytterligare ett steg mot avgrunden.

Media och Väst försöker medvetet tona ner eller helt dölja att högerextrema fått stor plats i Ukrainas nya regering. Minst sju av 21 ministrar är nyfascister eller högerextrema ukrainska chauvinister. Enligt Carl Bildt är det fascistiska regeringspartiet Svoboda ett demokratiskt parti. ”Svoboda står inte i vägen för demokrati”, sa Bildt i en radiointervju. Det är samma Svoboda som förra året deltog på en konferens anordnad av nazistiska Svenskarnas parti, vars medlemmar stod bakom mordförsöken i Malmö den gångna helgen.

Inte minst Dagens Nyheter har i en rad artiklar tonat ner de högerextremas inflytande i regeringen och deras roll på Kievs gator. I Dagens Nyheter ögon är Svoboda bara ett i raden av europeiska högerpopulistiska partier. Men sanningen är att Svoboda är ett nyfascistiskt parti som förenar antisemitism och extrem ukrainsk nationalism (rysshat) med antifeminism och hat mot homosexuella.

Partiet hette tidigare Socialnationalistiska partiet i Ukraina och partisymbolen var den hakkorsliknande varghaken. Från första början såg det som idag är Svoboda (Frihet) sig som arvtagarna till den de extrema ukrainska nationalisterna som välkomnade Nazitysklands invasion av Sovjetunionen 1941 och som också deltog i de nazistiska folkmorden i Ukraina efter invasionen.

Det gamla partinamnet med direkt anknytning till nazismen är ersatt. ”Men efter namnbytet och efter att symbolerna med uppenbara kopplingar till nazismen är borta, förblir idéerna desamma” (expo.se).

Svoboda fick drygt tio procent av rösterna i det senaste parlamentsvalet, i huvudstaden Kiev blev dem näst största parti. En del städer i västra Ukraina, exempelvis Lviv, styrs idag av Svoboda.

Svoboda har åtminstone tre ministrar i den nya regering som bildats efter att den förra presidenten Janukovyč tvingats bort. Även den nya riksåklagaren är Svobodamedlem. Det finns även andra ministrar i regeringen med åsikter som ligger i linje med Svobodas. Det finns sju ministrar som har band till de högerextrema, enligt brittiska Channel 4.

Med Svoboda i en pro-Väst regering har ett politiskt utrymme öppnats för än extremare grupper, som under protesterna fått en allt starkare ställning genom sin tyngd i de väpnade försvarsgrupper som formades.

Det är dessa grupper som nu patrullerar Kiev och som mer och mer får en officiell status av regering och stat.

Av de många fascistiska grupper som finns vid sidan av Svoboda är Högra Sektorn den mest framträdande. Högra Sektorns ledare Dmytro Jarosj har utnämnts till vice ordförande i det nya nationella säkerhets- och försvarsråd som bildats. Högra Sektorn som har varit en paraplyorganisation ska nu formas till ett parti och Jarosj ämnar kandidera i det presidentval som ska hållas i maj. Enligt Jarosj utgör Högre Sektorn ”den nationella revolutionens soldater”. Det var ungefär så som Hitlers stormtrupper beskrev sig.

Nazister från Sverige, särskilt från Svenskarnas parti och Nordisk ungdom, ser Högra sektorn som sin förebild. Sedan en tid tillbaka finns flera svenska nazister i Kiev för att delta i och lära av Högra Sektorns stormtrupper och av Svoboda.

Även den danska nazistsektionen Danskarnas parti och andra europeiska nazistgrupper skickar ”Ukrainafrivilliga” till Kiev.

Den nuvarande regeringens politik och den besvikelse den skapar, med bristen på arbetaralternativ mot bakgrund av tilltagande nationella och etniska motsättningar samt fortsatt ekonomisk kris, riskerar att ge fascisterna möjlighet att växa. Det är därför kriminellt att negligera hotet från fascisterna.

Janukovyts fall var inte ett resultat av "en fascistisk kupp", utan han fick gå eftersom regimen förlorat allt stöd. Men om inte arbetarklassen kan börja förenas i ett gemensamt motstånd mot regeringen och ukrainska eller ryska ultranationalister samt mot USA, EU och Putins Ryssland finns en överhängande fara för att fascister och ultranationalister vinner ytterligare terräng och att landet splittras upp.

Ukrainas enhet kan bara säkras av arbetarklassen. Varje folk har rätt till nationellt självbestämmande, inkluderat om man så vill till en egen stat. Invånarna på Krimhalvön har rätt till självbestämmande och den suveräna rätten att själva bestämma sin framtid.

Men resultatet av den folkomröstning som nu stundar, efter det ryska militära maktövertagande, kommer inte att leda till verkligt självbestämmande och än mindre till att de närmare 400 000 Krimtatarernas och andra minoriteters språkliga, religiösa och kulturella rättigheter garanteras.

Helgens folkomröstning i ett militariserat Krim har varken föregåtts eller äger rum i en atmosfär som ger möjlighet till demokratisk och öppen debatt.

Krim bryts ut från ovan och kan bli ett ryskt protektorat som Sydossetien eller ännu värre en brutal diktatur som dagens Tjetjenien.

Erfarenheterna från Exjugoslavien och Kaukasien visar att varken Västimperialismen eller den ryska imperialismen kan stå som garant för nationell frihet, demokrati och socialt framåtskridande. Tvärtom. Bakom alla löften om bistånd och stöd finns en söndra och härska-politik som slår mot alla arbetare och fattiga.

Det är bara inom ramen för en socialistisk och frivillig federation som de demokratiska rättigheterna för alla nationaliteter och minoriteter kan garanteras.

Det nya moderna kalla krig som Västimperialismen och Ryssland har utkämpat på ukrainsk mark riskerar att starta en kedja av händelser som kan leda till väpnade konflikter och krig. Cyniskt försöker de imperialistiska makterna vinna stöd genom att så splittring, kombinerat med löften om omedelbara stödåtgärder.

Men imperialismen och den ruttnande kapitalismen har inget att erbjuda Ukrainas miljoner arbetare och fattiga.

Samtidigt som krisen i Ukraina skärps tar oligarkernas ett allt starkare grepp om landets styre. Många av dessa oligarker, liksom Rinat Akhmetov, Ukrainas rikaste man, stödde tidigare Janukovyts och dennes Regionernas parti.

Den Väststödda regeringen, som ses med en berättigad oro från den rysktalande befolkningens sida och som redan möts med skepsis från invånarna i Kiev och landets västra del, gör nu allt för att tillgodose USA:s, EU:s och den Internationella valutafondens krav på "marknadsreformer" och åtstramning.

Drygt 20 år av gangsterkapitalism har ruinerat Ukraina. Ekonomin är idag 30 procent mindre än 1991 och landets kreditvärdighet ligger lägre än Greklands. Mot den bakgrunden kommer det stålbad som planeras, innehållande en omfattande jobbsläkt, indragna subventioner, nedskärningar och privatiseringar, att innebära en snabbt ökande fattigdom och misär. Under kapitalismen och imperialismens ok kommer Ukraina att fortsätta rasa med tilltagande risk för blodigt sönderfall. För att förhindra att den redan svåra situationen urartar är det

absolut nödvändigt att arbetarna i hela Ukraina förenas i kamp mot den nya regeringen. Arbetarklassens självständiga organisering och kamp är en förutsättning för att frigöra Ukraina och slänga ut de imperialistiska makterna som idag utkämpar en våldsam strid om vem och vilka som ska plundra och diktera Ukrainas framtid

Proletären

Frågor och svar om Ukraina

Patrik Paulov

Proletären 12/3 2014

**Kommunistpartiet är ute på gatorna i Simferopol på Krimhalvön.
I västra Ukraina och i Kiev förföljs kommunisterna**

Var maktskiftet i Ukraina legitimt? Är Svobodas antisemitism överdriven? Vem låg bakom krypskyttarna i Kiev? Hur är det med den ukrainska demokratin och yttrandefriheten? Är Europa hotat av rysk expansionism?

Proletären tar upp några av de aktuella frågorna kring den dramatiska utvecklingen i Ukraina.

• USA och EU inklusive Sveriges regering behandlar Ukrainas nya styre som legitimt. S-ledaren Stefan Löfvén har kallat regeringen i Kiev för ”demokratiskt vald”. Varför hävdar Proletären att maktskiftet var en statskupp?

Att den nytilträdde premiärministern Arsenij Jatsenjuk och övriga makthavare accepteras av väst har naturligtvis betydelse för deras möjlighet att regera. Men det säger inget om dess legitimitet. När västs geopolitiska intressen gynnas är det inte ovanligt att både kupper och angreppskrig utmålas som legitima och demokratiska.

Vad som skedde i Kiev 22 februari var en kupp mot en folkvald regering och president. Argumentet att det var det ukrainska parlamentet, Radan, som avsatte president Viktor Janukovitj och utsåg den nya regeringen, håller inte. Det finns åtskilliga rapporter om att parlamentsledamöter hotats av fascistiska paramilitärer eller hindrats att delta i omröstningarna och att icke folkvalda använt frånvarande ledamöters röstkort.

Dessutom var hela förfarandet ett brott mot den ukrainska konstitutionen.

• **Dagen innan kuppen slöts ett avtal mellan Janukovitj och oppositionsledarna om nyval och begränsad presidentmakt. Tyskland, Frankrike och Polen stod som garantier. Varför bröts detta ett dygn senare?**

Det var tydligt att de beväpnade högergrupperna på Maidanorget i Kiev inte accepterade uppgörelsen. De ville störta Janukovitj. Därför drev fascister och nazister fram kuppen, vilken genast accepterades av hela oppositionen inklusive dess uppbackare.

• **Vad ska man säga om partiet Svoboda, som har fem ministerposter och dessutom kontrollerar riksåklagarämbetet?**

Carl Bildt och andra västpolitiker väljer att förneka det uppenbara. Ukrainas Socialnationalistiska parti, grundat 1991, var ett öppet nazistiskt parti. Efter namnbytet 2004 har Svoboda gjort sig av med den naziliknande symbolen och putsat ytan.

Men partiet håller fast vid sina ideologiska rötter. 1 januari i år ledde Svoboda en demonstration i Kiev med 15.000 deltagare för att högtidlighålla den ukrainska nazikollaboratören Stepan Banderas födelsedag. Bandera ledde organisationen OUN/UPA som under Andra världskriget var delaktig i den etniska resningen av judar och mördandet av antifascistiska partisaner.

Naturligtvis vill inte Bildt tala om detta, och det är därför han vägrar uttala sig om Svoboda politik. I Sveriges Radio förra veckan antydde han att anklagelserna om antisemitism och fascism är en kampanj orkestrerad från Ryssland. Bildt lyfter istället fram att det som skett är en ”demokratisk revolution” och att Ukrainas nya ledning ”förtjänar vårt starka stöd”.

• **Förra veckan offentliggjordes ett samtal mellan Estlands utrikesminister Urmas Paet och EU:s utrikeschef Katherine Ashton. Paet berättade att han i Kiev fått höra miss-tankar om det inte var den störtade presidenten utan oppositionsgrupper som låg bakom beskjutningen av både oppositionella och poliser. Ligger det någon sanning i detta?**

Vilka som låg bakom dödsskjutningarna på Maidanorget vet vi inte. Vad vi vet är att den nya regeringen inte vill utreda frågan, vilket Paet nämner för Ashton. Vi vet också att taktiken med att använda krypskyttar och sedan lägga skulden på motståndaren har använts förr.

Det skedde i Venezuela 2002 under kuppöversöket mot Hugo Chávez vänsterregering. Då placerade högerkrafter ut krypskyttar på taken. Dessa sköt mot både regeringsanhängare och oppositionella demonstranter, varefter de privata medierna anklagade Chávez för att mörda sitt eget folk. Senare har vi sett liknande scenarion i Libyen och Syrien.

Att mörda för att lägga skulden på och försvaga fienden är för övrigt en metod som nämns i Pentagons manual för Specialstyrkornas ickekonventionella krigföring.

• **Många ukrainska politiska krafter motsätter sig kuppen. Vad har de för möjligheter att göra sina röster hörda?**

Redan innan maktskiftet hade det nu störtade regeringspartiet Regionernas parti men också kommunistpartiet förbjudits i Svobodastyrda regioner i västra Ukraina. Efter kuppen trappade fascisterna upp våldet mot meningsmotståndare.

Kommunisterna har varit hårt utsatta. Partihögkvarteret i Kiev har vandaliserats liksom regionala och lokala kontor i västra Ukraina. Ordföranden Petro Symonenko fick sitt hem nerbränt och andra ledande personer har misshandlats. En partimedlem misshandlades svårt och hölls fången i två dagar av det paramilitära Högersektorn.

Också andra vänsterkrafter, som det revolutionära Borotba, jagas av de fascistiska grupperna. Detta trots att Borotba ursprungligen deltog i protesterna mot Janukovitj. Ledande vänsteraktivister har flytt från västra Ukraina och Kiev och sökt skydd i de östra och södra

delarna, där motståndet mot kuppregeringen är starkt. Splittringen mellan västra och östra Ukraina är tydlig.

• **Även om Viktor Janukovitj var folkvald så fanns det väl ett utbrett missnöje med det korrupta styre och oligarkernas inflytande?**

Visst fanns ett berättigat missnöje. Som Proletären tidigare påpekat är ett fördömande av kuppen inte detsamma som ett försvar av Janukovitj och hans allians med flera av Ukrainas oligarker. Janukovitj genomförde nyliberala reformer för att anpassa landet till EU och fortsatte samarbetet med Nato, även om hans regering sa bestämt nej till Nato-medlemskap.

I november förra året ställdes regeringen inför ett konkret val. Antingen ett avtal med EU som skulle innebära en svångremspolitik à la Grekland, eller fördelaktiga lån av Ryssland utan politiska krav. Janukovitj valde det senare. Varför närma sig EU om det kräver en politik som tveklöst skulle orsaka massivt folkligt missnöje?

• **Vad kan vi vänta för politik av den nya kuppregeringen, som de facto styr i Kiev?**

De hann knappt stiga in i regeringsbyggnaderna förrän det stod klart att dramatiska besparingar väntar, helt i enlighet med de krav från EU och Internationella valutafonden som Janukovitj avvisade i november.

Ukrainarna kan vänta sig sänkta pensioner och löner och kraftiga prishöjningar på mediciner, värme och andra livsnödvändigheter efter att de statliga subventionerna minskats. Det är folket som får betala den ekonomiska krisen.

• **En central fråga i protesterna på Maidan var att man önskade ett slut på de mäktiga ukrainska kapitalisternas inflytande över politiken. Hur blir det med det?**

Facit visar att oligarkerna inte försvagats utan stärkt sin ställning. Flera av de nytilträdna ministrarna har nära band till olika ukrainska storkapitalister. Dessutom har regeringen utsett kända oligarker till guvernörer över regioner i östra Ukraina. Julia Tymosjenko, som leder det dominerande regeringspartiet, tillhör själv det lilla skikt ukrainare som blivit stormrika på ren plundring efter Sovjetunionens sammanbrott.

Oavsett vad som sades i protesterna är detta inte oväntat. Det ukrainska kommunistpartiet påpekar att det inte bara var USA och EU som backade upp protesterna och dess politiska ledare. Maidanrörelsen finansierades av oligarker och bland dem hittar vi också sådana som ”investerat” i Svoboda och andra extrema grupperingar.

• **Vad är det egentligen som händer på Krimhalvön? Är det en rysk invasion?**

Situationen är farlig, men beskrivningen i västmedia har mycket lite med verkligheten att göra. Ryssland har enligt ett avtal med Ukraina rätt att ha 25.000 trupper på halvön åtminstone fram till år 2042. Antalet ryska trupper som för stunden finns på Krim är enligt ukrainska rapporter till FN 16.000. Vad som däremot är klart är att ryska trupper kränker folkrätten och blandar sig i Ukrainas inre angelägenheter när de belägrar ukrainska militärbaser på Krim. Men få invånare på Krim verkar se detta som en ockupation.

Samtidigt måste man inse att Ryssland inte är den aggressiva parten i Ukraina. Det ryska agerandet är ett motdrag till att västländer betalat och understött en statskupp, som fört öppet Natovänliga och Rysslandsfientliga krafter till makten.

Det finns även högerpolitiker i väst som inser detta. Vaclav Claus, Tjeckiens president 2003-13, kritiserar USA och EU och varnar för följderna: ”Detta påminner mig om Jugoslavien för tjugo år sedan. Det var också en tragisk blodig konflikt som provocerades fram utifrån. Jag är rädd att något liknande håller på att hända i Ukraina.”

• **Agerandet på Krimhalvön har följts en av massiv kampanj mot Ryssland. Vladimir Putin anklagas för att hota inte bara Ukraina utan också Moldavien och baltländerna.**

Står vi inför en rysk militär offensiv?

Anklagelserna framstår som lika uppbyggda som när George W Bush och Tony Blair för drygt ett decennium sedan påstod att Iraks Saddam Hussein utgjorde ett militärt hot mot USA och Storbritannien. Vad som sker är att Ryssland försvarar sina intressen och försöker bromsa västs offensiv österut. Det är detta som upprör borgerligheten i väst.

Svenska Natovänner utnyttjat drevet mot Ryssland för att Sverige än mer ska fördjupa samarbetet med krigsalliansen.